

ÇÖZÜMLER

1. Metinde deneyimli yazarların, ünlerini zedelemek için düşüncelerini kesin ve doğrudan ifade etmekten kaçındıkları, görüşlerini mutlaka başka kaynaklara ya da alıntılara dayandırma ihtiyacı hissettikleri anlatılıyor. “Yargılarını tırnak içine almadan ifade etmekten kaçınmak” sözü de kendi düşüncelerini özgün ve doğrudan biçimde dile getirmekten uzak durduklarını ifade eder.

Cevap: B

2. Cümlede yazarın gözlem gücü sayesinde hikâyelerine incelikli tespitler eklediği ve bu tespitlerin anlatının “kılcal damarları” hâline gelerek hikâyeyi gerçekçi kıldığı belirtiliyor. Dolayısıyla seçeneklere bakıldığında “yerleştiriyor” fiili, tespitleri bilinçli biçimde metne kattığı anlamını verirken “işlevsel ayrıntılar” ise anlatının gerçekçiliğini sağlayan küçük ama etkili detayları ifade etmektedir.

Cevap: A

3. Anlatılmak istenen, insanın içinde yaşadığı ve doğal kabul ettiği bir şeyi fark edip sorgulamasının zor olduğudur. Yani metinden “balık suyun içinde yaşadığı için suyu “keşfeden” olamaz çıkarımını yapmak mümkündür. Bu anlamla paralel cevap C seçeneğidir.

Cevap: C

4. I. cümlede minyatürün terim anlamına değilmiş ve hangi alanı kapsadığına dair bilgi verilmiştir. II. cümlede sözcüğün Latince kökeni anlatılmaktadır (B doğru). III. cümlede Osmanlı’da kullanılan karşılıkları verilmiştir (C doğru). V. cümlede perspektif gibi görsel özelliklerin kullanılmadığı belirtilmiştir (E doğru). Ancak IV. cümlede minyatürün işlediği konular değil, anlatım biçimine dair bir özellik (konunun eksiksiz aktarılması) belirtilmektedir. Bu yüzden yanlış ifade D’dir.

Cevap: D

5. Ulusal, resmî ve dinî bayramların adları büyük harfle başlar. Dolayısıyla “Ramazan bayramı” şeklindeki kullanım yanlıştır.

Cevap: D

6. Anlamı pekiştiren bağlaçlar arasına virgül konmaz. Dolayısıyla C seçeneğinde “hem...hem” bağlaçları arasına gelen virgölün kullanımında yanlışlık yapılmıştır.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

7. Yapı bakımından sözcükler; basit, türemiş ve birleşik sözcükler olmak üzere üç grupta toplanır. “kaynakları”, “güvenli”, “yaşayan”, “korkunç” sözcükleri yapım eki almış türemiş kelimelerdir. Ancak “alanlarının” sözcüğü → “alan + lar + ı + nın” biçiminde yalnızca çekim ekleri (çoğul, iyelik ve hâl eki) almış, yapım eki almamıştır.

Cevap: B

8. • ufak-cık → ufacık: ünlü düşmesi
• uç-u-n-dan → ucundan: ünsüz yumuşaması
• kovuk-u → kovuğu: ünsüz yumuşaması
• ayak-da → ayakta: ünsüz benzeşmesi
• damla-yor → damlıyor: ünlü daralması
- parçada ünlü türemesine uğramış bir kelime yoktur.

Cevap: B

9. • türlerin yok oluş hız-ı
• çevre koruma hedef-i
• stratejilerinin tespit-i
• araştırma yöntem-i

bu kelimeler, isim tamlaması olup iyelik eki almıştır. Fakat insanlığı kelimesi ise “insanlık + -ı” biçiminde belirtme hâl eki almıştır.

Cevap: A

10. Seçeneklerdeki cümlelerin öznelerine bakıldığında D seçeneğinin öznesi bir sıfat tamlamasından oluşmaktadır.

“Çocukluğundan kalma anılarında hayal meyal hatırladığı bir bahçe vardı.”

- Çocukluğundan kalma anılarında: dolaylı tümleş
- hayal meyal hatırladığı bir bahçe: özne
- vardı: yüklem

özneye nasıl sorusunu sorduğumuzda, nasıl bahçe? hayal meyal hatırladığı bir bahçe cevabını alırız. Dolayısıyla bu cümlemin öznesinde belirtisiz sıfat tamlaması vardır.

Cevap: D

11. Fiilimsiler; isim fiil, sıfat fiil ve zarf fiil olmak üzere üç başlıkta ele alınır.

gelen → sıfat-fiil (-en)

geçişin → isim-fiil (-iş)

arayarak → zarf-fiil (-arak)

dayandırdığı → sıfat-fiil (-dığı)

görülmesini → isim-fiil (-me)

Bu durumda I ve IV'ü, II ve V'i ikişerli gruplandırdığımızda III numaralı sözcük dışarıda kalır.

Cevap: C

12. Parçanın anlam akışına bakıldığında anlamlı bir bütün oluşturacak sebepler sıralanmıştır. Ardından gelecekteki etkisine değinilmesi gerektiğini düşününce IV. cümlemin III. cümleden önce gelmesi gerekmektedir. Bu şekilde sebep-sonuç sıralaması sağlanır.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

13. Parçada "Tarihî çeşmeler zamanın gözleridir." ifadesiyle benzetme, "tarihin şahitleri olarak karşınıza dikilir" ifadesiyle kişileştirme, "Geçmişten geleceğe bakan insan gibidir." cümlesinde de benzetme vardır. "şairin de dediği gibi..." ifadesinde de alıntılama başvurulmuştur. Fakat parçada örneklendirmeye yer verilmemiştir.

Cevap: E

14. Parçanın ana düşüncesi; simgesel düşüncenin açıklanmasında tek bir disiplinin yani arkeolojinin yeterli olmadığı, farklı alanların birlikte çalışması gerektiğidir. I, II, III ve IV numaralı cümleler bu düşüncüyü desteklemektedir. Fakat V. cümlede "Zaten simgesel düşüncenin doğuşunu sosyal antropoloji açıklayamazsa hangi disiplin açıklayabilir ki?" denilerek sosyal antropoloji tek başına yeterli gibi gösterilir. Dolayısıyla da parçanın "birden fazla disiplin gerekir" düşüncesiyle çelişir.

Cevap: E

15. Parçanın ilk üç cümlesinde küresel ısınmanın mevsimler üzerindeki genel etkileri ve geleceğe yönelik tahminler anlatılmaktadır. IV. cümleden itibaren ise konunun seyri değişiyor ve mevsim değişikliklerinin çevre ve sağlık üzerindeki somut sonuçları sıralanıyor. Yani anlam akışı IV. cümlede yeni bir alt başlığa geçiyor.

Cevap: C

16. Parçanın "dahi" sözcüğünün yanlış telaffuz edilmesi durumunda anlamın değiştiği ve bunun iletişimde karışıklığa yol açtığı örnekle açıklanıyor. Yani anlatılmak istenen, kelimelerin doğru telaffuz edilmesinin anlamı doğru aktarmak açısından neden önemli olduğu üzerinedir. Bu nedenle parça, "Bir dilde kelimelerin telaffuzu üzerinde neden önemle durulmalıdır?" sorusuna cevap niteliğindedir.

Cevap: B

17. Parçada, 1284'te yaşandığı belirtilen bir olayın hem tarihî belgelerde ve vitrayda yer aldığı hem de daha sonra masala ve şiire konu edildiği anlatılmaktadır. Ayrıca bu olayın Çocuk Haçlı Seferi ile ilişkilendirildiği belirtiliyor. Yani tarihî bir olay, masal ve şiir gibi farklı edebî türlere kaynaklık etmiştir.

Cevap: C

18. Parçada, sıkıcı bir konuşmayı dinlerken kâğıda bir şeyler karalayanların daha fazla bilgi hatırladığı ve bu eylemin odaklanmayı kolaylaştırdığı belirtiliyor. Yani monotonluğu kıran basit bir etkinlik, dikkati yeniden toplamaya yardımcı olmaktadır.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

19. Parçada Ennion'ın eserlerinin kalıba üfleme tekniğiyle üretildiği, testi-kâse-fincan gibi eşyalardan oluştuğu, kabartma sarmaşık ve bitkisel süslemeler içerdiği ve üzerinde sanatçının adının kabartma olarak yer aldığı yani imza taşıdığı belirtilmiştir. Ancak eserlerin döneminde kimlerin ilgisini çektiğine dair bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap: D

20. Parçada clickbait'in ünlem ve soru işareti gibi noktalama işaretlerinden yararlandığına, önemsiz bir detayı öne çıkararak ayrıntıyı odağa aldığı, içerikle uyumsuz yanıltıcı görseller kullandığına ve merak uyandırarak okurun öğrenme isteğini harekete geçirdiğine değinilmiştir. Ancak üslubunun yalın olduğuna dair herhangi bir bilgi verilmemiştir.

Cevap: A

21. Parçada clickbait uygulamalarında, daha fazla tıklamak amacıyla habercilik prensiplerine uyulmadığı; abartılı başlıklar, yanıltıcı görseller ve içerikten uzak detaylarla okurun aldatıldığı belirtiliyor. Bu durum, tüketimi artırmak için habercilik ilkelerinin ihlal edildiğini gösterir.

Cevap: B

22. Parçada 2018'den önce bilindik ve çarpıcı başlıklar seçildiği, 2018'de ise deneysel bir yaklaşımla yeni bir sözcük "Akdeniz-lemek" sözcüğünün üretildiğinden bahsedilmektedir. Ancak parçada az bilinen konuları gündeme taşımak gibi bir amaçtan söz edilmiyor; metnin ana teması yeni bir ifade biçimi denemek üzerinedir.

Cevap: D

23. Derginin deneysel çalışma sonucunda "Akdeniz-lemek" sözcüğünü türettiği ve bu sözcüğe başka anlamlar yüklediğinden bahsedilmektedir. Ayrıca bu anlamları sabitlemeyip yeniden sorguladığı anlatılıyor. Yani yapılan deneysel çalışma, türetilen bir sözcüğe farklı anlamlar bulma çabası olarak ele alınmaktadır.

Cevap: C

24. Parçada Goethe'nin şiir için "insanlığın evrensel mülkü" dediği belirtiliyor. Bu ifade, şiirin belli bir millete ya da coğrafyaya ait olmadığını, tüm insanlığa ait evrensel bir tür olduğunu vurguluyor.

Cevap: B

25. Roman için "kara deliğe benzeyen romanın içine çekilip yoğrulur" ifadesi kullanılıyor. Kara delik benzetmesi, farklı anlatı ve söylemlerin romanın içine çekilmesi, yani romanın başka tür ve disiplinleri içine alıp onları kendi yapısı içinde dönüştürmesi anlamına gelir. Burada yok etmekten ya da kısıtlamaktan değil; içine alıp yeniden biçimlendirmekten söz edilmektedir.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

26. Parçada anlatılanlarda edebî türlerin zamanla değiştiğine, romanın hacmine rağmen kabul görmesinin nedeninin başka ölçütleri olduğuna, farklı disiplinleri içermesinin onu zenginleştirdiğine, ölen türlerden geriye klasiklerin kaldığına ulaşılabilir. Ancak “Günümüz romanlarında duygusal konular geri planda tutulur.” şeklinde bir ifade yoktur. Aksine şiirin “isyanın, umudun ve aşkın edebiyatı” olduğu söylenmiş fakat romanın bu duyguları geri plana ittiğine dair bir bilgiye yer verilmemiştir.

Cevap: A

27. Pelin ve Orhan aynı şubede olacağı için A şubesinde 3 kişi olabileceğinden I ve III olabilir.

Cevap: E

28. Nil, Edison’u seçmiştir. Pelin ve Orhan Tesla veya Gutenberg’i seçmiştir.

Cevap: A

29. B şubesinde kimse Gutenberg’i seçmemiştir.

Cevap: E

30.

A Şubesi	B Şubesi
Orhan	Nil / Serhat
Pelin	Reyhan
Edison – Nil / Serhat	

Reyhan – Tesla

Nil – Edison

Serhat – Edison

Pelin – Tesla – Gutenberg

Orhan – Tesla – Gutenberg

Cevap: A

31. $\frac{\left(7 + \frac{6}{7}\right) \cdot \left(5 - \frac{4}{5}\right)}{\left(3 + \frac{2}{3}\right)}$ işleminin sonucunu bulalım.

$$= \frac{\frac{11}{55} \cdot \frac{21}{5}}{\frac{11}{3}} = \frac{3}{33} \cdot \frac{3}{11} = 9 \text{ olur.}$$

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

32. $\frac{4^3 + 4^4 + 4^5}{2^6 + 2^7 + 2^8}$ işleminin sonucunu bulalım.

Payı 4^3 , paydayı 2^6 parantezine alalım.

$$\frac{4^3(1+4+16)}{2^6(1+2+4)} = \frac{2^6 \cdot 21}{2^6 \cdot 7} = 3$$

Cevap: B

33. $\frac{\frac{1}{\sqrt{7}} + \frac{\sqrt{63}}{7}}{\sqrt{28}}$ işleminin sonucunu bulalım.

$$\frac{1}{\sqrt{7}} + \frac{\sqrt{63}}{7} = \frac{\sqrt{7} + 3\sqrt{7}}{7} = \frac{4\sqrt{7}}{7}$$

$$\frac{\frac{4\sqrt{7}}{7}}{2\sqrt{7}} = \frac{\frac{2}{4\sqrt{7}}}{\frac{1}{2\sqrt{7}}} = \frac{2}{7}$$

Cevap: D

34. $\frac{1,2}{7} \cdot \left(\frac{2}{1,5} - \frac{1,5}{2} \right)$ işleminin sonucunu bulalım.

$$\frac{2}{1,5} - \frac{1,5}{2} = \frac{4}{3} - \frac{3}{4} = \frac{7}{12}$$

$$= \frac{12}{70} \cdot \frac{7}{12}$$

$$= \frac{1}{10} = 0,1$$

Cevap: A

35. $\begin{array}{r} AB4 \\ - AB \\ \hline BAB \end{array}$

$$100A + 10B + 4 - 10A - B = 101B + 10A$$

$$80A + 4 = 92B$$

A = 8 ve B = 7 için denklem sağlanır.

Cevap: D

36. $x = y - 2z$

$$y = -3z$$

$$3z = 2(y - x) + 1 \text{ denklemleri verilmiş.}$$

x + y + z toplamını bulalım.

1. denklemde y yerine $-3z$ yazıp x'in de z cinsinden eşitini bulalım.

$$x = -3z - 2z$$

$$x = -5z$$

3. denklemde x ve y yerine z cinsinden eşitlerini yazalım.

$$3z = 2(-3z - (-5z)) + 1$$

$$3z = 4z + 1$$

$$z = -1 \text{ ise } x = 5 \text{ ve } y = 3 \text{ olur.}$$

Cevap: A

37. $\frac{2^a \cdot 3^b}{a} = 2^5 \cdot 3^8$ eşitliği verilmiş.

a sayısının 2 ve 3'ün katı olan bir sayı olması gerekir.

$$\frac{2^6 \cdot 3^b}{6} = 2^5 \cdot 3^8$$

$$2^5 \cdot 3^{b-1} = 2^5 \cdot 3^8$$

$$b - 1 = 8$$

$$b = 9 \text{ olur.}$$

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

38. $|a| = a + 2 = \frac{|b|}{3-b}$ eşitlikleri verilmiş.
Eşitlikleri ayrı ayrı inceleyelim.

1. $|a| = a + 2$
 $a = -a - 2$
 $2a = -2$
 $a = -1$ olur.

2. $1 = \frac{|b|}{3-b}$
 $3 - b = |b|$
 $\swarrow \quad \searrow$
 $b = 3 - b \quad b = -3 + b$
 $b = \frac{3}{2} \quad b$ 'nin değeri yoktur.

Cevap: A

39. $a \cdot (b + c)$ tek bir sayıyken $a \cdot (b + d)$ çift olduğuna göre $(b + d)$ çifttir.

a	$(b + c)$	$(b + d)$
Tek	Tek	Çift

$(b + c)$ 'nin tek olabilmesi için

b	c
Tek	Çift
Çift	Tek

$(b + d)$ 'nin çift olabilmesi için

b	c	d	a
Tek	Çift	Tek	Tek
Çift	Tek	Çift	Tek

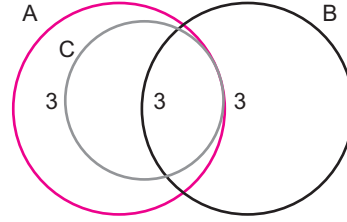
- I. $b \cdot (c + d)$ $(c + d)$ her zaman tek sayı olacağından tektir.
 II. $c \cdot (d + a)$ c çift olduğunda çift, c tek olduğunda $(d + a)$ da tek olacağından çift olamaz.
 III. $d \cdot (a + b)$ d tek olduğunda $(a + b)$ çift olacağından her zaman çifttir.

Cevap: C

40. $(A \cap B) \subset C \subset A$

$$s(A \setminus B) = s(A \cap B) = s(B \setminus C)$$

$$s(B) = 6$$

$$A \cup B \cup C = 9$$

Cevap: B

41. $\frac{a}{42} < \frac{b}{7} < \frac{c}{12}$ eşitsizliğinde a 'nın alabileceği en büyük değeri bulalım.

$$\frac{a}{42} < \frac{b}{7} < \frac{c}{12}$$

$$2a < 12b < 7c$$

$$c = -1 \text{ için } b = -2 \text{ ve } a = -13 \text{ olur.}$$

Cevap: D

42. $f(3 + 2x) = g(2 + x) = x$ olduğuna göre $f(a) = (g \circ g)(a)$ eşitliğindeki a sayısını bulalım.

$$f(3 + 2x) = x \quad g(2 + x) = x$$

$$3 + 2x = a \quad 2 + x = a$$

$$x = \frac{a-3}{2} \quad x = a-2$$

$$f(a) = \frac{a-3}{2} \text{ ve } g(a) = a-2 \text{ olarak bulunur.}$$

$$f(a) = g(g(a)) \text{ olduğuna göre } \frac{a-3}{2} = g(a-2) \text{ olur.}$$

$$g(a) = a-2 \text{ ise } g(a-2) = a-4$$

$$\text{O hâlde } \frac{a-3}{2} = a-4$$

$$a-3 = 2a-8$$

$$5 = a$$

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

43. $AB = 5(A + B)$ $CAB = 43(A + B + C)$
 $10A + B = 5A + 5B$ $C45 = 43(9 + C)$
 $5A = 4B$ $100C + 45 = 377 + 43C$
 $\downarrow \quad \downarrow$ $57C = 332$
 $4 \quad 5$ $C = 6$
 $A = 4 \quad B = 5$

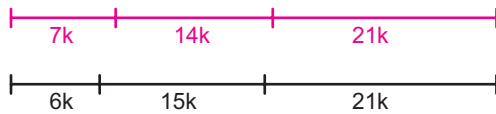
Cevap: B

44. 2 litrelik kovayı kullanmadan ; 8 litre
 3 litrelik kovayı kullanmadan ; 21 litre
 5 litrelik kovayı kullanmadan ; 40 litre
 O hâlde bu deponun hacmi 69 litredir.

Cevap: C

45. İplerden birini 6 parçaya diğerini 14 parçaya bölebi-
 liyor. O hâlde iplerin uzunluklarına 42k diyelim.

En kısa ipin uzunluğu 6m olur.

Cevap: C

1. Grup	2. Grup	3. Grup	4. Grup
E/21	18 kişi	24 kişi	16 kişi

Cevap: D

47. $\frac{1. \text{Gün}}{x \cdot 1 + x \cdot 25} = \frac{2. \text{Gün}}{y \cdot 25}$
 $26x = 25y$
 $x = 25 \quad y = 26$

1. ün 50 paket, 2. gün 26 paket satılmış.

$$\begin{array}{r} 50 \quad 24 \\ 100 \quad x \\ \hline x = 48 \text{ azalmıştır.} \end{array}$$

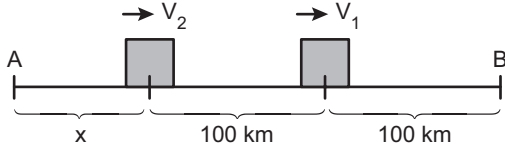
Cevap: E

48. $\frac{A}{93 - x} \quad \frac{B}{67 - x} \quad \frac{K}{x}$
 $160 - 2x = 3x$
 $160 = 5x$
 $32 = x$

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

49.

Hızlı olan (V_1) B'ye vardığında, diğer aracın B'ye 120 km'si kaldığına göre V_1 hızlı araç 100 km aldığı anda V_2 hızlı araç 80 km yol almaktadır.

$$\frac{100}{V_1} = \frac{80}{V_2} \Rightarrow V_1 = 5V_2$$

$$V_2 = 4V \text{ denilebilir.}$$

O hâlde x km yolunu bulalım. V_1 hızlı araç $100 + x$ yol aldığı anda V_2 hızlı araç x yol almıştır.

$$\frac{100 + x}{5V} = \frac{x}{4V}$$

$$400 + 4x = 5x$$

$$x = 400 \text{ km olur.}$$

AB yolu $400 + 100 + 100 = 600$ km'dir.

Cevap: A

$$50. \quad 7 + A + B = 5 \cdot A \cdot B$$

A ve B, 2 ve 1 olduğunda eşitlik sağlanır.

$$A + B + C = A \cdot B \cdot C$$

$$3 + C = 2 \cdot C$$

$$C = 3 \text{ olur.}$$

Cevap: B

$$51. \quad \text{Ayça} \Rightarrow 6 \text{ tane}$$

$$\text{Burcu} \Rightarrow 6 \text{ tane} + 6 \text{ tane}$$

Cevap: E

52.

	Hafta başı		Kalan
Çikolatalı →	200 adet	→	5k
Meyveli →	250 adet	→	4k
Sade →	300 adet	→	3k

Hafta boyu satılan: $750 - 12k$

$$\frac{12k}{750 - 12k} = \frac{2}{3}$$

$$18k = 750 - 12k$$

$$30k = 750$$

$$k = 25 \text{ olur.}$$

Kalan çikolatalı 125 olur.

$$200 - 125 = 75 \text{ adet satılmıştır.}$$

Cevap: D

$$53. \quad 450 - 9k = 180$$

$$270 = 9k$$

$$k = 30 \text{ olur.}$$

Cevap: C

$$54. \quad 7 + 4 + 3 + y = 15$$

$$y = 1$$

$$9 + 8 + 7 + 3 = x$$

$$x = 27$$

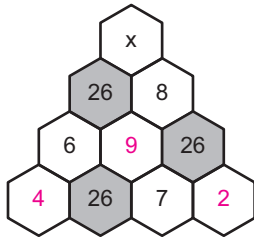
Cevap: C

ÇÖZÜMLER

55. $a + c = 12$
 $b + c = 11$
 $+ \quad a + b = 13$
 $\hline 2(a + b + c) = 36$
 $a + b + c = 18 \text{ olur.}$

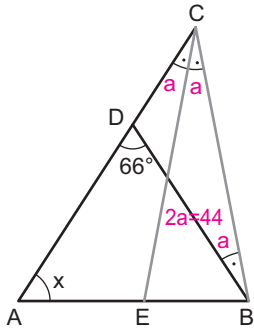
Cevap: B

56.

Cevap: C

57.

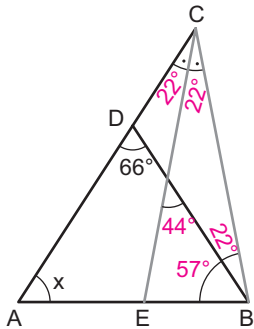

$$3a = 66$$

$$a = 22 \text{ olur.}$$

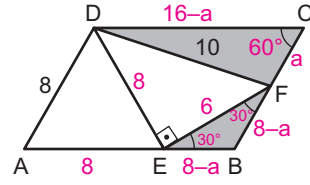
$$66 + 57 + x = 180$$

$$x = 57$$

Cevap: D

58.

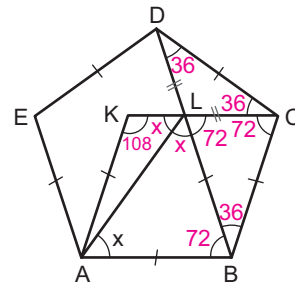

$$A(\widehat{ADE}) = \frac{8^2 \sqrt{3}}{4} = 16\sqrt{3} \text{ birimkare}$$

Eşkenar üçgenin alanı taralı alana eşit olur.

Cevap: A

59.

$$2x + 72 = 180$$

$$2x = 108$$

$$x = 54^\circ \text{ olur.}$$

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

1. Türk tarihinde önemli bir yere sahip olan Orhun Kitabeleri; Kül Tigin Bilge Kağan ve Tonyukuk adına dikilmiştir. Bu kitabeler Yuluğ Tigin zamanında dikilmiştir.

Cevap: C

2. Karahanlılar Dönemi'nde kaleme alınmış olup, dört karakter üzerinden adalet, iktidar, akıl ve akıbet olmak üzere başlıca dört insani yetenek ile devlet yönetimine ilişkin ilkelerin anlatıldığı eser Yusuf Has Hacıp tarafından kaleme alınan Kutadgu Bilig'dir.

Cevap: A

3. Türkiye Selçukluları Dönemi'nde XIII. yüzyılın başlarında liman kentlerinin alınmasında ve ticaret yolları üzerinde kervansaraylar inşa edilmesinde ticareti geliştirme amacı vardır. Dolayısıyla yabancıların ticari faaliyetlerine son vermekten ziyade geliştirme amacı vardır.

Cevap: B

4. Osmanlı tımar sisteminde dirliklerle ilgili olan "kılıç" tabiri sipahiye başlangıçta tahsis edilen dirlik olarak kullanılmıştır. Fetihlerde fethedilen yerlerin fetheden komutana kılıç hakkı olarak verilmesi bu uygulamanın bir nevi temelini oluşturmuştur.

Cevap: C

5. Osmanlı Devleti tarafından gönderilen elçilerin; görevlendirildikleri bölgenin siyasi, askerî, ekonomik ve kültürel yapısına dair gözlemlerini aktardıkları raporların genel adı sefaretnamedir. Seyahatname gezi yazısı. Siyasetname devlet adamlarına yöneticilik sanatına ilişkin bilgiler veren yapıtların genel adı. Surname Türk edebiyatında şenlikler hakkında yazılan edebî metinlerin genel adı. Ahidname ise hükümdar tarafından gayrimüslim topluluklara verilen hakları ifade eder.

Cevap: A

6. Aşağıdakilerden hangisi II. Mehmet'in bilim ve eğitim alanındaki uygulamaları arasında Avrupa tarzında ilk eğitim kurumlarını oluşturması yer almaz, zira bu uygulama XVIII. yüzyılda başlamıştır.

Cevap: E

7. Osmanlı Devleti'nin Klasik Dönemi'nde vergilendirilebilir nüfus ve gelir kaynaklarını tespit edebilmek amacıyla gerçekleştirilen sayım işlemine tahrir adı verilmektedir. Esham iç borçlanma. Malikâne devlete ait vergi gelirinin özel bir şahsa verilmesi. Mukataa geliri doğrudan hazineye aktarılan topraklar. İltizam devlete ait toprakların vergi gelirlerin artırma usulü ile ihale edilerek satılması.

Cevap: C

8. Verilen gelişmeler Yavuz Sultan Selim Dönemi'ne aittir. Bu dönemde Mercidabık ve Ridaniye Savaşları ile Mısır fethedilerek Memluk Devleti'ne son verilmiş, Çaldıran Savaşı ile de Doğu Anadolu'da Safevi etkisi kırılmıştır.

Cevap: B

ÇÖZÜMLER

9. Kanuni Sultan Süleyman'ın bu sözlerinde geniş bir coğrafyada hakimiyet kurduğu yorumu yapılabilir ancak her ne kadar Macarlar üzerinde egemenlik kursa da Hristiyan dünyasını hâkimiyeti altına aldığı gibi çok kapsamlı bir ifade kullanılamaz.

Cevap: C

10. Aşağıdakilerden hangisi Osmanlı Devleti'nde yenileşme döneminde Batı etkisi altında düzenlenen askerî kurumlar arasında Topçu Ocağı yer almaz. Topçu Ocağı kuruluş yıllarından itibaren varlığını sürdürmüştür.

Cevap: B

11. Lale Devri'nde yapılan bu yeniliklere bakılarak ahalinin yönetime katıldığı yorumu yapılamaz. Osmanlı Devleti'nde ahalinin yönetime katılması XIX. yüzyılda I. Meşrutiyet'in ilanı ile gerçekleşmiştir.

Cevap: D

12. Osmanlı Devleti'nde ayanlar ve eyalet valilerinin padişaha bağlılıklarını bildirdiği, Padişahın da eyaletlere adil ve eşit vergiler salmayı taahhüt ettiği belge Sened-i İttifak'tır. Böylece padişah ilk kez kendi gücünün dışında ayanların varlığını tanımıştır.

Cevap: D

13. Birinci Balkan Savaşı sırasında Enver Paşa önderliğindeki bazı İttihatçıların, hükûmet binasını basarak Sadrazam Kamil Paşa'yı zorla istifa ettirdiği olay Babıali Baskını'dır. Çırağan Vakası 20 Mayıs 1878'de meydana gelen, Çırağan Sarayı'nda tutulan eski Osmanlı padişahlarından V. Murad'ı kurtarıp tekrar padişah ilan etmek için teşebbüs edilen başarısız ihtilal girişimidir. 31 Mart Olayı meşrutiyet karşıtlarının 1908 yılında çıkardığı ayaklanmadır. Kuleli Vakası Tanzimat dönemi uygulamalarının bazı kesimlerde ortaya çıkardığı hoşnutsuzluk nedeniyle 1859 yılında Abdülmecit saltanatına karşı yapılan siyasi harekettir. Vaka-i Hayriye ise II. Mahmut Dönemi'nde Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılması olayıdır.

Cevap: C

14. Mustafa Kemal Paşa'nın Erzurum Kongresi öncesinde verdiği kararla "Sineyimilllete Dönüş" olarak nitelediği durum; resmî görevinden ve askerlikten istifa etmesidir. Böylece Mustafa Kemal Milli Mücadele hareketine sivil olarak devam etmiş Erzurum Kongresi'nde Temsil Heyeti başkanı olmuştur.

Cevap: A

15. Kurtuluş Savaşı yıllarında kurulan İstiklal Mahkemelerinin yargılama alanı içerisinde iç ayaklanmalara katılanlar, casusluk yapanlar, TBMM'nin otoritesine karşı çıkanlar ve asker kaçakları yer almaktadır. Ancak düşman ordusundan alınan esirler bu mahkemeler kapsamında yer almaz.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

16. Millî Mücadele yıllarında işgallere karşı örgütlenmede etkili olan yerel halk kahramanları arasında Anzavur Ahmet yer almamaktadır. Anzavur Ahmet İstanbul Hükûmeti'nin kışkırtması ile I.TBMM'ye yönelik ayaklanma çıkaranlar arasındadır.

Cevap: B

17. Erzurum ve Sivas kongrelerinde yer alan "Kuvayı-millîye'yi amil ve millî iradeyi hâkim kılmak esastır." kararı ile millî bağımsızlık ve millî egemenlik vurgusu yapılmıştır. Bu durumun sonuçları arasında TBMM'nin iç isyanlara karşı bir tedbir olarak uyguladığı Heyet-i Nasihaların kurulması gösterilemez.

Cevap: E

18. Verilen paragraftan İstanbul Hükûmeti'nin Yunanlıları durdurma konusunda Ankara'ya güvendiği gibi bir yorum yapılamaz. Zira bu dönem İstanbul Hükûmeti Milli Mücadele hareketine destek vermediği gibi zaman zaman engellemeye de çalışmıştır.

Cevap: E

19. Aşağıdakilerden hangisi 20 Kasım 1922'de toplanan Lozan Konferansı'nın 4 Şubat 1923'te kesintiye uğramasına yol açan konular arasında Irak sınırı, tamirat bedeli, kapitülasyonlar ve Boğazlar konularındaki uzlaşmazlıklar yer alırken Türkiye ile Yunanistan arasında nüfus mübadelesi konusunda uzlaşma sağlanmıştır.

Cevap: D

20. Verilen eşleştirmelere bakıldığında Mustafa Kemal'e suikast girişimi sonucunda Serbest Cumhuriyet Fırkasının kapanması gibi bir durum yoktur. Mustafa Kemal'e suikast girişimi 1926 yılında olmuş, Serbest Cumhuriyet Fırkasının kapanması ise 1930 yılında parti mitinglerinde yaşanan rejim karşıtı gösteriler nedeniyle kendi kendini feshetmesiyle olmuştur.

Cevap: D

21. Cumhuriyet Dönemi'nde hukuk alanında yapılan yenilikler arasında Aile Hukuku Kararnamesi'nin çıkarılması yer almaz. Bu kararname Osmanlı Devleti zamanında 1917 yılında çıkarılmıştır.

Cevap: E

22. Milliyetçilik ilkesinin temel esasları arasında millî bağımsızlık ve bu doğrultuda millî ve bağımsız bir ekonomik yapı oluşturma amacı da vardır. Dolayısıyla millî ekonomiyi güçlendirmeye yönelik olan Türk Parasını Koruma Kanunu'nun yayımlanması milliyetçilik ilkesi ile ilgilidir.

Cevap: E

23. Yeni Türk Devleti'nde 1935 yılında Maden Tetkik Arama Enstitüsü ve Etibank kurularak madenlerin bulunup çıkarılması konusunda faaliyetler hızlandırılmıştır. Dolayısıyla Elif'in hazırlayacağı ödevde Etibank'ın yer alması beklenir.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

24. Türkiye'nin, Balkan Antantı'na Bulgaristan'ın da katılmasını istemesinde; temel amaç Balkanlarda kalıcı barışı sağlamaktır. Bunun yanı sıra Bulgaristan'ın yayılcı politika izleyen İtalya ile yakınlaşmasını önlemek amacı da vardır. Ancak barışçıl politikalar izleyen Türkiye Yunan-Bulgar anlaşmazlığından yararlanmak gibi bir amaç benimsememiştir.

Cevap: D

25. Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşı'nın ortak noktaları arasında Japonya'nın her iki savaşta da galip tarafta yer alması gösterilemez. Japonya Birinci Dünya Savaşı'nda İtilaf Devletleri yani kazanan tarafta yer almış, II. Dünya Savaşı'nda ise Mihver Devletler grubunda yani kaybeden tarafta yer almıştır.

Cevap: E

26. İkinci Dünya Savaşı yıllarında Türkiye'deki politik gelişmelerle ilgili hazırlanan bir ödevde yararlanılabilecek eserler arasında Türkiye'de Millî Şef Dönemi yer alabilir. Millî Şef İsmet İnönü olup II. Dünya Savaşı yıllarında Cumhurbaşkanlığı görevi yapmıştır.

Cevap: A

27. 1950'lerde başlayan Kıbrıs Sorunu'nu tırmandıran ve Kıbrıs'ın Yunanistan'a katılmasını hedefleyen Enosis düşüncesini hayata geçirmek için Kıbrıs'ta terör faaliyetlerinde bulunan örgüt EOKA'dır. Mavri Mira, Pontus ve Etnik-i Eterya cemiyetleri Mondros Ateşkesi sonrası faaliyetlerde bulunmuştur. ASALA ise Ermenilerin kurduğu bir terör örgütüdür.

Cevap: A

28. Güneş'in doğuş ve batış saatlerinin mevsimlere göre değişmesi, Dünya'nın eksen eğikliği ve yıllık hareketi sonucunda gündüz süresinin değişmesinden kaynaklanır. Bu durum, bir yerin mutlak konumu (enlem derecesi) ile ilgilidir.

- A seçeneğinde; Yükselti: Yükselti, sıcaklık ve basınç gibi iklim elemanlarını etkiler, ancak güneşlenme süresi üzerinde doğrudan etkisi yoktur.
- B seçeneğinde; Göreceli konum: Bir yerin çevresindeki denizler, kıtalar vb. ile ilişkisidir. Güneşin doğuş-batış saatleriyle ilgisi yoktur.
- C seçeneğinde; Bakı faktörü: Bakı, güneş ışınlarının geliş açısını etkileyerek sıcaklık farkları yaratır, ancak gündüz süresini değiştirmez.
- D seçeneğinde; Mutlak konum: Enlem derecesi, mevsimlere bağlı olarak gündüz süresinin değişmesinin temel nedenidir. Eksen eğikliği nedeniyle farklı enlemlerde farklı güneşlenme süreleri yaşanır.
- E seçeneğinde; Ülkenin sınırları: Sınırlar siyasi ve idari kavramdır, doğal süreçlerle ilgisi yoktur. Güneşlenme süresinin mevsimlere göre değişmesi mutlak konumun bir sonucudur.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

29. Kuzey Anadolu Fay Hattı (KAF), Türkiye'nin en aktif ve en uzun fay hattı olup, doğuda Bingöl Karlıova'dan başlayarak batıda Saros Körfezi'ne kadar uzanır.

- A seçeneğinde; Bolu: Bolu, Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde yer alan illerdendir. 1999 Düzce depremi bu fay hattı üzerinde meydana gelmiştir.
- B seçeneğinde; Tokat: Tokat ili de Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın geçtiği iller arasındadır. Erbaa-Niksar bölümü fay hattı üzerindedir.
- C seçeneğinde; Yalova: Yalova, Marmara Bölgesi'nde Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın etkisi altındadır. 1999 depremlerinde etkilenmiştir.
- D seçeneğinde; Elazığ: Elazığ, Doğu Anadolu Fay Hattı (DAF) üzerinde yer almaktadır. Kuzey Anadolu Fay Hattı, Elazığ'dan geçmez. Doğu Anadolu Fay Hattı, Hatay'dan başlayarak Kahramanmaraş, Malatya, Elazığ üzerinden Bingöl'e uzanır ve burada KAF ile birleşir.
- E seçeneğinde; Erzincan: Erzincan, Kuzey Anadolu Fay Hattı'nın en önemli kentlerinden biridir. 1939 Erzincan Depremi bu fay hattı üzerinde meydana gelmiştir. Elazığ, Doğu Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunmaktadır.

Cevap: D

30. Türkiye'nin yüksek dağlarında, buzul aşındırması ve biriktirmesi sonucu oluşan yer şekilleri (sirk, buzul vadisi, moren seti vb.) yaygın olarak görülür. Bu şekiller, özellikle Pleistosen döneminde buzullaşmaya uğrayan yüksek dağlarda bulunur.

- I. Kaz Dağları: Batı Anadolu'da, yüksekliği 1774 m'yi bulan dağlardır. Buzul izleri taşımaz.
- II. Aydın Dağları: Ege Bölgesi'nde, orta yükseklikte (ortalama 1500-1800 m) dağlardır. Buzullaşma yoktur.
- III. Küre Dağları: Karadeniz Bölgesi'nde, yükseklik 2000 m civarında olsa da buzul şekilleri yaygın değildir.
- IV. Doğu Karadeniz Dağları (Kaçkarlar): Kaçkar Dağları 3937 m'ye ulaşır ve Türkiye'nin en yoğun buzul izlerine sahip alanlarından biridir. Buzul vadileri, sirkler, morenler yaygındır.
- V. Cilo ve Sat Dağları: Güneydoğu Toroslar'da, Cilo Dağı 4116 m ile Türkiye'nin en yüksek noktalarından biridir. Buzul şekilleri (örneğin Buzul Gölü) bulunur. Buzul aşındırma ve biriktirme şekilleri IV ve V numaralı alanlarda daha fazladır.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

31. Türkiye’de dağların geniş alanlar kaplamasında etkili olan faktörler sorgulanmaktadır. Dağ oluşumunda temel etkenler levha hareketlerine bağlı tektonik süreçler (orojenez) ve volkanik faaliyetlerdir. Diğer faktörler (kimyasal ayrışma, kayaç türü) dağların şekillenmesinde rol oynasa da geniş alan kaplamasının ana nedenleri arasında değildir.

- I. Tektonik hareketler: Türkiye, Alp-Himalaya orojenez kuşağında yer alır. Levha çarpışmaları sonucu kıvrılma ve kırılma hareketleriyle dağ sıraları (Kuzey Anadolu Dağları, Toroslar) oluşmuştur.
- II. Volkanik faaliyetler: Volkanizma sonucu oluşan dağlar (Erciyes, Hasan Dağı, Süphan, Nemrut vb.) dağlık alanlara katkı sağlamıştır.
- III. Kimyasal ayrışma: Kayaçların kimyasal yollarla parçalanması, dağların oluşumunda değil, şekillenmesinde (erozyon, toprak oluşumu) etkilidir.
- IV. Kayaç türü: Kayaç türü, dağların dayanıklılığını ve morfolojisini etkiler, ancak dağların var olmasını sağlamaz. Türkiye’de dağların geniş alan kaplamasında en fazla etkili olanlar tektonik hareketler ve volkanik faaliyetlerdir.

Cevap: A

32. Vejetasyon dönemi, bitkilerin büyüme ve gelişme faaliyetlerini sürdürdüğü, sıcaklığın belirli bir eşiğin (genellikle 8°C) üzerinde olduğu süredir. Bu süre, iklim koşullarına bağlı olarak değişir. Yüksek rakım, düşük sıcaklıklar ve uzun kışlar vejetasyon dönemi ni kısaltır.

- A seçeneğinde; Cihanbeyli Platosu: İç Anadolu’da, orta yükseklikte (1000-1200 m), karasal iklim görülür. Vejetasyon dönemi orta uzunluktadır.
- B seçeneğinde; Şanlıurfa Platosu: Güneydoğu Anadolu’da, düşük rakım (500-700 m), kışlar ılık, yazlar sıcak. Vejetasyon dönemi uzundur.
- C seçeneğinde; Erzurum-Kars Platosu: Doğu Anadolu’da yüksek rakım (1800-2000 m), sert karasal iklim, uzun ve soğuk kışlar. Vejetasyon dönemi en kısadır.
- D seçeneğinde; Kırşehir Platosu: İç Anadolu’da, orta yükseklik, karasal iklim. Vejetasyon dönemi Cihanbeyli’ye benzer.
- E seçeneğinde; Çatalca-Kocaeli Platosu: Marmara Bölgesi’nde, alçak platolar, ılıman iklim, vejetasyon dönemi daha uzundur.

Vejetasyon döneminin en kısa olduğu plato, yüksek rakım ve sert iklimiyle Erzurum-Kars Platosu’dur.

Cevap: C

ÇÖZÜMLER

33. Dalmaçya tipi kıyılar, deniz seviyesinin yükselmesiyle kıyıya paralel uzanan ada, yarımada ve körfezlerin oluştuğu, genellikle dağların kıyıya paralel uzandığı alanlarda görülen kıyı tipidir. Türkiye’de en belirgin Dalmaçya kıyıları Akdeniz Bölgesi’nde Teke Yarımadası (Bodrum, Marmaris, Fethiye çevresi) ile Antalya Körfezi batısında yer alır.

- I. Balıkesir-İzmir kıyıları: Ege Bölgesi’nde, dağların denize dik uzandığı riya tipi kıyılar yaygındır. Dalmaçya tipi değildir.
- II. Bursa kıyıları: Marmara Denizi kıyısında, girintili çıkıntılı ancak Dalmaçya özelliği taşımaz.
- III. Teke kıyıları: Teke Yarımadası (Fethiye, Kaş, Kalkan civarı) kıyıları, dağların kıyıya paralel uzanması ve deniz seviyesi yükselmesiyle oluşan adalar, yarımadalar ve körfezlerle tipik Dalmaçya kıyı özelliği gösterir.
- IV. Çukurova kıyıları: Delta kıyısı tipindedir (alüvyon birikimiyle oluşmuş). Dalmaçya ile ilgisi yoktur.
- V. Ordu kıyıları: Karadeniz’de boyuna kıyı tipi görülür (dağlar kıyıya paralel, az girintili çıkıntılı). Dalmaçya değildir. Dalmaçya tipi kıyıların görüldüğü alan Teke kıyıları (III)’dır.

Cevap: C

34. Kurak ve yarı kurak bölgelerdeki kapalı havza tabanlarında oluşan, yağışlı dönemlerde genişleyip kurak dönemlerde kuruyabilen sığ göller tarif edilmektedir. Bu tür göller, genellikle İç Anadolu’daki tektonik göllerin bir kısmını kapsar ve mevsimsel su seviyesi değişimleriyle karakterize edilir.

- A seçeneğinde; Seyfe (Kırşehir): Kırşehir il sınırlarında, kapalı havzada yer alan sığ bir göldür. Yağışlı dönemlerde alanı genişler, kurak dönemlerde ise büyük ölçüde kurur.
- B seçeneğinde; Abant (Bolu): Abant Gölü, Bolu ilinde heyelan set gölü olarak oluşmuştur. Kapalı havza özelliği göstermez, dağlık alanda yer alır ve su seviyesi mevsimsel olarak bu şekilde değişmez.
- C seçeneğinde; Tortum (Erzurum): Tortum Gölü, heyelan set gölüdür. Kapalı havzada değil, Tortum Çayı üzerinde oluşmuştur.
- D seçeneğinde; Büyükçekmece (İstanbul): Büyükçekmece Gölü, kıyı set gölü (lagün) olup denizle bağlantılıdır. Kapalı havza değildir.
- E seçeneğinde; Eğirdir (Isparta): Eğirdir Gölü, tektonik ve karstik etkilerle oluşmuş tatlı su gölüdür. Derinliği fazladır ve kapalı havza özelliği göstermez (Kovada kanalıyla Akdeniz’e bağlantısı vardır). Kurak ve yarı kurak bölgelerdeki kapalı havza tabanlarında oluşan, mevsimsel olarak kuruyabilen sığ göllere en iyi örnek Seyfe Gölü (Kırşehir)’dür.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

35. Türkiye’de 1927’den günümüze nüfus sürekli artmıştır. Bu artışın temel nedenleri, doğum oranlarının yüksekliği ve nüfusun genç yapısıdır. Eğitim yatırımları ve şehirleşme ise nüfus artışını doğrudan tetikleyen faktörler değildir; hatta eğitim düzeyi yükseldikçe doğurganlık azalma eğilimindedir.

- I. Eğitime büyük yatırımların yapılması: Eğitim, uzun vadede kalkınmayı sağlar ancak doğurganlığı azaltıcı etkisi vardır. Nüfus artışını hızlandıran bir faktör değildir.
- II. Doğurganlık oranının yüksek olması: Yüksek doğum oranları, nüfusun hızla artmasının en temel nedenidir.
- III. Genç nüfus miktarının fazla olması: Genç nüfus, üreme çağındaki birey sayısını artırarak doğum potansiyelini yükseltir.
- IV. Şehirli nüfus miktarının devamlı artması: Şehirleşme, genellikle kırsala göre daha düşük doğurganlıkla ilişkilidir ve nüfus artışının sonucudur, nedeni değil.

Nüfus artışında en fazla etkili olan faktörler doğurganlık oranının yüksek olması ve genç nüfus miktarının fazla olmasıdır.

Cevap: C

36. Kırsal kesimden kentlere olan göçün sonuçları, göç alan yerlerde (kentlerde) ortaya çıkan etkilerdir. Bu etkiler arasında nüfus dağılışının düzensizleşmesi ve çarpık kentleşme sayılabilir. Nüfus artış hızının yüksek olması ise göçün nedeni olabileceği gibi, doğrudan göçün sonucu değildir.

- I. Nüfus artış hızının yüksek olması: Kırsal kente göç, kentlerde nüfus artışına yol açsa da genel nüfus artış hızı doğum ve ölüm oranlarına bağlıdır. Göç, nüfusun yer değiştirmesidir; artış hızını doğrudan etkilemez. Daha çok göçün nedeni olarak görülür.
- II. Nüfus dağılışının düzensiz olması: Göçler sonucunda nüfus belirli kentlerde yığılırken kırsal alanlar boşalır. Bu durum, ülke genelinde nüfus dağılışını düzensiz hâle getirir.
- III. Çarpık kentleşmenin yaygın olması: Hızlı ve plansız göç, kentlerde altyapı yetersizliğine, gecekondulaşmaya ve düzensiz yerleşmeye yol açar. Çarpık kentleşme, göçün en belirgin sonuçlarından biridir. Kırsaldan kente göçün sonuçları arasında II ve III numaralı maddeler yer alır.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

37. Kırsal yerleşmelerin dağınık dokulu olması, arazinin fiziki özellikleri ve tarımsal yapıyla yakından ilişkilidir. Dağınık yerleşme, genellikle engebeli arazi, su kaynaklarının dağınıklığı, tarım alanlarının parçalı olması gibi faktörlerle ortaya çıkar.

- I. Arazinin engebeli olması: Engebeli arazi, düz ve toplu yerleşim alanlarını sınırlar; yerleşmelerin birbirinden uzak, dağınık olmasına neden olur.
- II. Tarım topraklarının verimsiz olması: Verimsiz topraklar, tarımsal üretimi düşürür ancak doğru yerleşme dokusunu dağınık yapmaz. Daha çok göçe neden olabilir.
- III. Tarım alanlarının parçalı olması: Parçalı tarım arazileri, her ailenin kendi toprağı yakınına yerleşmesine yol açarak dağınık yerleşmeyi teşvik eder.
- IV. Arazinin kıyıya yakın olması: Kıyıya yakınlık, yerleşmeleri genellikle kıyı şeridinde toplu hale getirir (örneğin sürekli kıyı yerleşmeleri). Dağınıklıkla doğrudan ilişkili değildir. Kırsal yerleşmelerin dağınık dokulu olmasında I ve III numaralı faktörler etkilidir.

Cevap: B

38. Türkiye'nin Asya, Avrupa ve Afrika kıtalarının birbiri-ne en fazla yaklaştığı noktada bulunması, özellikle ulaşım ve ticaret açısından stratejik bir avantaj sağlar. Bu konum, kıtalar arası geçiş güzergâhlarının kesiştiği bir nokta olması nedeniyle ulaşım ağlarının gelişmesine olanak tanır.

- I. Ulaşım güzergâhları: Türkiye, Asya ile Avrupa arasında kara ve demir yolu bağlantılarının, ayrıca deniz yollarının (Boğazlar) geçiş noktasıdır. Bu durum, ulaşım ve lojistik açısından büyük avantaj sağlar.
- II. Balık avlanma alanları: Balıkçılık, denizlerin ekolojik özelliklerine bağlıdır (akıntılar, besin tuzları vb.). Kıtaların yakınlığıyla doğrudan ilgisi yoktur.
- III. Sanayi üretiminde çeşitlilik: Sanayi çeşitliliği, ülkenin doğal kaynakları, işgücü, sermaye ve teknolojik altyapısı gibi faktörlere bağlıdır. Konum, dış ticareti kolaylaştırır da üretim çeşitliliğini doğrudan etkilemez.

Türkiye'nin kıtalar arası konumu yalnızca ulaşım güzergâhları açısından avantaj oluşturur.

Cevap: A

ÇÖZÜMLER

39. 2004 yılında Türkiye’de linyit üretiminde yaşanan keskin düşüşün nedeni sorgulanmaktadır. 1990’lı yıllarda 50-60 milyon ton civarında seyreden üretim, 2000 yılında 65 milyon tona yükselmiş, ancak 2004’te 44 milyon tona gerilemiştir. Bu düşüş, enerji politikalarındaki değişimle doğrudan ilişkilidir.

- A seçeneğinde; linyit çıkarım maliyetlerinin yükselmesi: Maliyet artışı üretimi kısmen etkileyebilir, ancak 2004 yılındaki yaklaşık %30’luk düşüşün temel nedeni değildir.
- B seçeneğinde; Taş kömürü üretiminin artması: Taş kömürü üretiminde artış olsa bile linyit üretimindeki düşüşü açıklamaz; ikisi farklı havzalarda ve amaçlarla kullanılır.
- C seçeneğinde; Linyit arama faaliyetlerinin gerilemesi: Arama faaliyetleri uzun vadeli bir faktördür, bir yıllık üretim düşüşünü açıklamak için yeterli değildir.
- D seçeneğinde; Termik santrallerde doğal gazın tercih edilmesi: 2000’li yılların başında Türkiye’de doğal gaz kullanımı hızla yaygınlaşmış, özellikle elektrik üretiminde doğal gaz çevrim santralleri devreye girmiştir. Bu durum, termik santrallerde linyit talebini azaltmış ve üretimin düşmesine yol açmıştır.
- E seçeneğinde; Rüzgâr santrallerinin yaygınlaşması: 2004 yılında rüzgâr enerjisi henüz çok sınırlı düzeydeydi ve linyit üretimini etkileyecek kapasitede değildi. 2004 yılında linyit üretimindeki azalmanın temel nedeni, termik santrallerde doğal gazın tercih edilmesidir.

Cevap: D

40. Türkiye’de gül yetiştiriciliği, özellikle gül yağı üretimi için yapılır ve belirli bir coğrafyada yoğunlaşmıştır. Bu üretim, iklim ve toprak koşullarına bağlı olarak Göller Bölgesi’nde (Isparta, Burdur, Denizli, Afyonkarahisar) gelişmiştir.

- A seçeneğinde; Isparta: Türkiye’de gül üretiminin merkezidir. Isparta ve çevresinde (örneğin Keçiborlu) yağ gülü bahçeleri yaygındır.
- B seçeneğinde; Denizli: Denizli’nin bazı ilçelerinde (Çal, Bekilli) gül üretimi yapılmaktadır.
- C seçeneğinde; Burdur: Burdur da Göller Bölgesi’nde olup gül yetiştiriciliği yapılan iller arasındadır.
- D seçeneğinde; Afyonkarahisar: Afyon’un bazı ilçelerinde (Sandıklı, Dinar) gül tarımı vardır.
- E seçeneğinde; Bartın: Bartın, Karadeniz Bölgesi’nde yer alır. İklimi (bol yağış, nem) gül yağı üretimine uygun değildir; bu bölgede ekonomik anlamda yağ gülü yetiştiriciliği yapılmaz. Ekonomik anlamda yağ gülü üretimi yapılmayan il Bartın’dır.

Cevap: E

ÇÖZÜMLER

41. Türkiye ile komşu ülkeler arasındaki sınırların belirlenmesinde doğal unsurların (dağ, akarsu) rol oynadığı belirtilmiş ve Aras Nehri'nin hangi ülke ile aramızdaki sınırı oluşturduğu sorulmaktadır. Aras Nehri, Doğu Anadolu Bölgesi'nden doğar ve Türkiye-Ermenistan sınırının önemli bir bölümünü oluşturur. Ayrıca, ilerleyen kesimlerinde Ermenistan-İran ve Azerbaycan-İran sınırına da katkıda bulunur. Türkiye'nin İran ile sınırında ise Aras Nehri değil, onun bir kolu olan Karasu Nehri belirleyicidir.

- A seçeneğinde; İran: Türkiye-İran sınırında Aras Nehri değil, daha çok Karasu ve dağlık hatlar sınır çizer.
- B seçeneğinde; Gürcistan: Gürcistan sınırında Çoruh, Kura gibi akarsular vardır, Aras değildir.
- C seçeneğinde; Ermenistan: Aras Nehri, Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınırın bir kısmını belirler.
- D seçeneğinde; Irak: Irak sınırı tamamen kara sınırıdır, akarsu sınırı yoktur.
- E seçeneğinde; Suriye: Suriye sınırında Asî Nehri ve Fırat'ın bir bölümü etkilidir, Aras değil. Aras Nehri, Türkiye ile Ermenistan arasındaki sınırı belirler.

Cevap: C

42. Türkiye'de uranyum ve toryum yatakları belirli bölgelerde yoğunlaşmıştır.

- I. Kırklareli: Bilinen önemli uranyum veya toryum rezervi bulunmamaktadır.
- II. Zonguldak: Taş kömürü yataklarıyla ünlüdür; uranyum ve toryum açısından bilinen bir rezervi yoktur.
- III. Taşeli Platosu (Mersin): Toroslar'ın güneyinde yer alır, karstik arazi yapısı hakimdir. Uranyum ve toryum rezervi bilinmemektedir.
- IV. Yozgat: Türkiye'nin en önemli uranyum yataklarından biri Yozgat'ta bulunmaktadır. Özellikle Sorgun ilçesinde 1950'li yıllardan itibaren bilinen ve 2017 verilerine göre 6.700 ton rezerv ve sahip uranyum yatağı vardır. Ayrıca son yıllarda yapılan araştırmalar, Yozgat ve çevresinde önemli toryum rezervlerinin de bulunduğunu göstermektedir.
- V. Hakkari: Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alır; uranyum ve toryum açısından bilinen bir rezervi yoktur. Bilinen önemli uranyum ve toryum rezervleri Yozgat (IV) ve çevresinde bulunmaktadır.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

43. • A seçeneğinde; Afyonkarahisar Organize Sanayi Bölgesi firma listesi incelendiğinde, sektörler arasında mermer, gıda (et ürünleri, şekerleme), makine, inşaat malzemeleri, kimya ve cam sanayi öne çıkmaktadır. Dolayısıyla Afyonkarahisar, gelişmiş bir mobilya sanayisi merkezi değildir.
- B seçeneğinde; Ankara, özellikle Siteler semtiyle Türkiye'nin en köklü mobilya üretim merkezlerinden biridir. Binlerce firma ve atölye ile hem iç piyasaya hem de ihracata yönelik üretim yapılmaktadır.
- C seçeneğinde; Bursa'nın İnegöl ilçesi, "Türkiye'nin mobilya başkenti" olarak tanımlanmakta; yüzlerce fabrika ve atölye ile hem seri üretim hem de özel tasarım mobilya üretiminde lider konumdadır.
- D seçeneğinde; Kayseri, mobilya üretiminde Türkiye'nin zirvesinde yer alır. En büyük 20 mobilya fabrikasının 11'i bu şehirdedir; ülkedeki her iki sandalyeden biri, her 10 kanepeden 7'si Kayseri'de üretilmekte, mobilya ihracatının yaklaşık %20-25'i Kayseri kaynaklıdır.
- E seçeneğinde; İzmir, Türkiye mobilya üretiminde 4. sırada yer almakta; Torbalı'da kurulan Mobilya Organize Sanayi Bölgesi ile sektördeki gücünü artırmıştır. Ege Bölgesi'nin önemli mobilya üretim ve ihracat merkezidir. Verilen iller arasında gelişmiş bir mobilya sanayisi bulunmayan tek il Afyonkarahisar (A)'dır.

Cevap: A

44. Ordu-Giresun Havalimanı, Türkiye'nin denize dolgu yapılarak inşa edilen ilk havalimanıdır. Karadeniz Bölgesi'nin dağlık ve engebeli yapısı nedeniyle düz bir alan bulunamadığı için denize dolgu yapmak suretiyle inşa edilmiştir.

Diğer seçeneklerdeki havalimanları kara parçası üzerine inşa edilmiştir. Antalya, Dalaman ve İzmir Adnan Menderes havalimanları kıyıya yakın konumlarda bulunmakla birlikte dolgu alan üzerinde değildir. Sinop Havalimanı da kara parçası üzerinde yer alır. Ordu-Giresun, bu yöntemle inşa edilecek havalimanı olma özelliği taşır.

Cevap: B

45. Kasımiye Medresesi, Deyrulzafaran Manastırı ve Zeynel Abidin Türbesi; Mardin il sınırları içerisinde yer almaktadır. Bu eserler, İslam, Süryani ve Alevi inançlarına ait olup Mardin'in kültürel çeşitliliğini ve inanç turizmindeki önemini göstermektedir. Diğer iller (Diyarbakır, Şanlıurfa, Hatay, Adıyaman) farklı tarihî yapılarıyla bilinir; bu üç eser doğrudan Mardin ile özdeşleşmiştir. Dolayısıyla sorudan bahsedilen il Mardin'dir.

Cevap: B

46. 1982 Anayasası'na göre milletlerarası antlaşmaların onaylanmasını uygun bulmak TBMM'dir. Onaylamak cumhurbaşkanının görevidir.

Cevap: C

47. Cumhurbaşkanı tarafından atanan Bakan atanmasını takip eden gün Türkiye Millet Meclisinde and içer.

Cevap: D

ÇÖZÜMLER

48. Siyasi haklardan biri olan Kamu hizmetlerine katılma hakkı sadece Türk vatandaşlarına tanınan haklardandır.

Cevap: A

49. Aday memurluk süresi en az 1 en fazla 2 yıldır.

Cevap: C

50. İl özel idaresinin birimleri;

Vali

İl genel meclisi

İl daimi encümenidir.

İl genel meclisi il özel idaresinin karar organıdır.

Cevap: B

51. Nüfusu en az 750 bin olan yerleşim yerleri Kanun ile Büyükşehir Belediyesine dönüştürülebilir.

Cevap: B

52. Eşler birbirlerine hısımlı değildir, birbirlerinin akrabaları ile kayın hısımlıdır.

Cevap: A

53. En az 7 kişinin bir araya gelerek izin almadan oluşturdukları kişi topluluğuna dernek denir.

Cevap: D

54. Mahkemelerin verdikleri kararların kesinleşmeden önce başvuru üst ve yüksek mahkemeye yapılan başvuruya kanun yolu denir.

Cevap: B

55. Belirtilen birçok tiyatro oyunu ve sinema filmi yer alan ve 2019 yılında vefat eden oyuncu Yıldız Kent'tir.

Cevap: D

56. Atlantik Kodeksi (Codex Atlanticus) adlı eser, Leonardo da Vinci'nin yazı ve çizimlerinden oluşan 12 ciltlik bir eserdir.

Cevap: D

57. Empresyonizm ve sembolizm akımlarından etkilenen ve 1911'de yayınlanan Göl Saatleri adlı şiiriyle ün kazanan şair ve yazar Ahmet Haşim'dir.

Cevap: C

58. Türkiye'nin en iyi korunmuş antik kentlerinden biri olan Termessos Antik Kenti Antalya'nın 30 kilometre kuzeybatısında, Korkuteli yolu üzerinde bulunur.

Cevap: C

59. NASA tarafından düzenlenen "Dünya Turnuvası" adlı çevrim içi fotoğraf yarışmasında, Astronot Kate Rubins tarafından çekilen Van Gölü fotoğrafı birinci seçildi.

Cevap: D

60. Ayşe Begüm Onbaşı'nın 2021 Bakü Aerobik Jimnastik Dünya Şampiyonası'nda birinci olarak altın madalya kazandı.

Cevap: D